

Pressemeddelelse fra Østre Landsret efter dom **Efter at have afsagt dom i sagen (28.10.09) og afvist sagen udsendte Østre Landsret denne pressemeddelelse.**

28. oktober 2009

Pressemeddelelse - Østre Landsrets dom af 28. oktober 2009 i sagen om Lissabon-traktaten

Østre Landsret har i dag afvist en sag om, hvorvidt loven, hvorved Danmark tiltræder Lissabon-traktaten, er vedtaget i strid med grundloven. Sagen var anlagt af 28 personer mod statsministeren og udenrigsministeren.

Sagsøgernes påstand var, at statsministeren og udenrigsministeren skulle anerkende, at den overladelse af danske myndigheders grundlovsbestemte beføjelser (suverænitetsafgivelse) til EU, der var besluttet ved lov nr. 321 af 30. april 2008, var i strid med grundloven som følge af,

- principalt at Lissabon-traktaten medfører suverænitetsafgivelse i så betydeligt og så ubestemt omfang, at traktaten ikke gyldigt kan tiltrædes uden grundlovsændring efter § 88,
- subsidiært at de sagsøgte har handlet i strid med grundlovens § 20, hvis krav til vedtagelse ikke har været fulgt, uanset at der ved loven overlades beføjelser til EU, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder,
- mere subsidiært at suverænitetsafgivelsen er besluttet og gennemført med ulovligt/grundlovsstridigt formål, magtfordrejning.

De sagsøgte havde påstået sagen afvist under henvisning til, at sagsøgerne ikke havde retlig interesse i at få deres påstande prøvet.

Landsretten har taget særskilt stilling til afvisningspåstanden.

Landsrettens begrundelse for afvisning af sagen:

”Med ikrafttrædelsen af § 2 i lov nr. 321 af 30. april 2008 om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber og Den Europæiske Union vil de beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, kunne udøves af Den Europæiske Unions institutioner i det omfang, det er fastsat i Lissabon-traktaten. Samtidig vil de af traktatens bestemmelser, som efter EU-retten måtte være umiddelbart anvendelige, blive sat i kraft i Danmark, bortset fra de bestemmelser, der er omfattet af de danske forbehold. Ændringsloven trådte efter lovens § 3 i kraft den 2. maj 2008, dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Dog træder ændringslovens § 2 om inkorporering af Lissabon-traktaten i dansk ret først i kraft samtidig med Lissabon-traktaten, der ved denne sags optagelse til afgørelse den 31. august 2009 var tiltrådt af 23 af de 27 medlemslande.

I efteråret 2009 er traktaten ratificeret af yderligere tre medlemslande. Tjekkiet har efter det oplyste gennemført de nødvendige parlamentariske procedurer, og ratifikation afventer godkendelse af landets præsident.

Landsretten finder på denne baggrund, at sagen har en så aktuel karakter, at søgsmålet ikke på nuværende tidspunkt bør afvises under henvisning til, at lovens § 2 først træder i kraft, når Lissabon-traktaten er ratificeret af alle medlemslande.

Højesteret anførte i dom af 12. august 1996 om Maastricht-traktaten (gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1996, side 1300), at tiltrædelsen af traktaten indebar overførsel af

lovgivningskompetence inden for en række almene og væsentlige livsområder og derfor i sig selv var af så indgribende betydning for den danske befolkning i almindelighed, at sagsøgerne i den pågældende sag havde en væsentlig interesse i at få deres påstande prøvet. Højesteret udtalte, at der under disse omstændigheder ikke var tilstrækkeligt grundlag for yderligere at kræve, at der i medfør af traktaten var udstedt retsakter, som konkret og aktuelt berørte sagsøgernes forhold. Højesteret tillagde det endvidere vægt, at et krav om, at der som betingelse for prøvelse skulle være udstedt en retsakt, som konkret og aktuelt berørte sagsøgernes forhold, ikke ville være egnet til at sikre en bedre oplysning af det spørgsmål om grænserne for anvendelsen af grundlovens § 20, som sagsøgerne havde rejst.

Afgørende for, om denne sag om Lissabon-traktaten kan behandles i realiteten, er, om sagsøgerne på samme måde som i sagen fra 1996 har en væsentlig interesse i at få deres påstande prøvet.

Lissabon-traktaten indebærer en række ændringer med henblik på at effektivisere Unionens beslutningsprocesser efter udvidelsen af medlemskredsen med flere lande. Der er navnlig tale om ændringer i beslutningsprocedurer og institutionelle ændringer, herunder kodificering af den kompetence, som Unionen efter EF-Domstolens praksis har til at indgå internationale aftaler.

Det politi- og strafferetlige samarbejde overføres endvidere fra det mellemstatslige samarbejde til det overstatslige samarbejde, men er omfattet af det danske forbehold vedrørende overstatsligt samarbejde om retlige og indre anliggender. Dette forbehold omfatter også eventuelle vedtagelser om minimumsregler inden for strafferetten i medfør af TEUF artikel 83, stk. 2.

Lissabon-traktaten indebærer tillige ændret regulering på andre områder. Således beskrives princippet om EU-rettens forrang, som er fastslået ved EF-Domstolens praksis, nu i erklæring nr. 17 i erklæringsbilaget knyttet til slutakten. Danske domstoles adgang til at prøve spørgsmål om, hvorvidt en EU-retsakt er i strid med den ved tiltrædelsesloven foretagne suverænitetssafgivelse, berøres ikke heraf.

Herudover gør Lissabon-traktaten EU's charter fra 2000 om grundlæggende rettigheder juridisk bindende. Chartret udvider ifølge traktaten og chartrets egen ordlyd ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens beføjelser og skaber ingen nye beføjelser eller nye opgaver for Unionen, og chartret ændrer ikke de beføjelser og opgaver, der er fastlagt i traktaterne. Den omstændighed, at chartret gøres juridisk bindende, ændrer derfor ikke anvendelsesområdet for den såkaldte "fleksibilitetsbestemmelse", der med Lissabon-traktaten flyttes til TEUF artikel 352, stk. 1.

På denne baggrund, og da domme afsagt af EF-domstolen under det gældende traktatgrundlag ikke ses at være af betydning for spørgsmålet om Lissabon-traktatens forenelighed med grundloven, finder landsretten, at tiltrædelsen af Lissabon-traktaten ikke indebærer overførsel af myndighedsbeføjelser inden for en række almene og væsentlige livsområder, og at tiltrædelsen af traktaten ikke i sig selv er af indgribende betydning for den danske befolkning i almindelighed.

Herefter, og da det, sagsøgerne i øvrigt har anført, ikke kan føre til andet resultat, finder landsretten, at sagsøgerne ikke har fornøden retlig interesse i at få deres påstande prøvet. Landsretten tager derfor de sagsøgte afvisningspåstand til følge."

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til pressekontaktdommer, landsdommer Michael Lerche (tlf. 33 97 05 29).